

SPORT NA WOŁYNIU W LATACH 1921–1939. ZARYS DZIEJÓW

Eligiusz Malolepszy¹, Teresa Drozdek-Malolepsza², Daniel Bakota³, Anatolii Tsos⁴

¹ Dr hab. prof. AJD, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii, e.malolepszy@ajd.czyst.pl;

² Dr, adiunkt, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii, t.drozdek-malolepsza@ajd.czyst.pl;

³ Dr, adiunkt, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii, danbak@autograf.pl;

⁴ Prof dr hab., Wschodnioeuropejski Narodowy Uniwersytet im. Lesi Ukrainki w Łucku, tsos.anatol@gmail.com

Wstęp. Celem pracy jest przedstawienie zarysu dziejów sportu na Wołyniu (obszar województwa wołyńskiego okresu II Rzeczypospolitej) w latach 1921-1939. Województwo wołyńskie zostało utworzone w dniu 19 lutego 1921 r. Według stanu na dzień 1 kwietnia 1939 r. posiadało obszar 35754 km² oraz liczyło 2085600 ludności (stan na 9 grudnia 1931 r.). Ludność narodowości polskiej stanowiła 16,6 %, narodowości ukraińskiej – 68,4%, narodowości żydowskiej – 9,9%, ludność narodowości niemieckiej – 2,3 %, narodowości czeskiej – 1,5 %, narodowości rosyjskiej – 1,1 %, pozostałe narodowości – 0,2 %. Ludność miejska województwa stanowiła jedynie 13,3 % społeczeństwa. W skład województwa wchodziły następujące powiaty: dubieński, horohowski, kostopolski, kowelski, krzemieniecki, lubomelski, łucki, rówieński, sarnieński, włodzimierski i zdołbunowski. Powiat sarnieński przyłączono do województwa wołyńskiego (z województwa poleskiego) w grudniu 1930 r.

Metody i problemy badawcze. W zakresie przygotowania niniejszej pracy zostały wykorzystane następujące metody badawcze: analizy źródeł historycznych, syntezy oraz metoda porównawcza. Wysunięto następujące problemy badawcze:

Jak kształtował się sport na Wołyniu w latach 1921-1939?

Jakie uwarunkowania miały wpływ na rozwój sportu w województwie wołyńskim w latach 1921-1939?

Jakie kluby i towarzystwa prowadziły działalność sportową na Wołyniu w latach 1921-1939?

W zakresie badań źródłowych przeprowadzono kwerendę zasobów archiwalnych. Wykorzystano literaturę z uwzględnieniem problematyki przyczynków do dziejów wychowania fizycznego i sportu w województwie wołyńskim w latach 1921-1939.

Wyniki i wnioski. W latach 1921-1939 nastąpił rozwój sportu na Wołyniu. Nastąpił rozwój infrastruktury sportowej, jak również kształcenia kadr dla potrzeb wychowania fizycznego i sportu. Rozwojowi aktywności sportowej sprzyjały powstające na Wołyniu struktury sportu – w postaci okręgowych związków sportowych oraz działalność Wojewódzkiego, Miejskich i Powiatowych Komitetów Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego (po 1927 r.).

Znaczącą rolę w działalności sportowej odegrały kluby i towarzystwa sportowe, młodzieżowe i społeczne. Sport realizowany był przez poszczególne grupy narodowościowe zamieszkujące województwo wołyńskie.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

Микола Носко¹, Олександр Проніков², Наталія Терентьєва³

¹ Доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка;

² Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка;

³ Доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, natatereentyeva@gmail.com

Вступ. Безперервність професійної педагогічної освіти, посилення її випереджальної функції, адаптація освітніх програм до запитів і пізнавальних можливостей студентів / слухачів / курсантів

визначає розвивальний характер освітньої діяльності. Традиційна система методичної підготовки педагогічних кадрів, спрямована на вивчення готових розробок і методичних рекомендацій, не відповідає сучасним темпам змін у закладах освіти.

Методи дослідження: комплекс історико-педагогічних та науково-теоретичних методів.

Результати досліджень. Система методичної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури, яка склалася за останні шістьдесят років у педагогічних ВНЗ, не відповідає реальним потребам їх методичної діяльності в рішенні практичних задач. Усе це спричиняє низку протиріч, зокрема між: теоретичною спрямованістю підготовки майбутніх вчителів націленої на оволодіння великими обсягами навчальної інформації, і гнучкою, поліфункціональною системою професійної діяльності вчителя; постійно зростаючою значущістю різнобічного удосконалення діяльності вчителів у загально-освітній школі і вузько спеціалізованим змістом методичної підготовки майбутніх вчителів у педагогічному ВНЗ; вимогами цілісного, системного підходу в розробці й використанні методик, технологій навчання і роздробленістю методичних знань у предметних методиках, освоєваних майбутніми вчителями в процесі навчання на факультетах фізичного виховання. У практиці роботи вчителів фізичної культури рівень методичної підготовки є одним з найважливіших показників їхньої професійно-педагогічної майстерності, ознакою якості професійної діяльності. На жаль, зміст підготовки майбутніх учителів фізичної культури мало оновився, програми і навчальні плани містять ті самі розділи, що й в попередні роки, а розвиток та удосконалення підготовки відбувається переважно через введення нових тем, навчальних дисциплін, додаткових / факультативних курсів та спеціалізованих семінарів.

Аналіз нормативної документації, що регламентує діяльність ВНЗ та узагальнення підходів представлених у роботах українських вчених дозволяє нам визначити етапи вдосконалення теоретичної і методичної підготовки як складової професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: Оновлення навчальних планів зі спеціальності відповідно до рівня підготовки; Розроблення нових навчальних програм з методичних дисциплін; Структурування змісту дисциплін методичної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури; Удосконалення організації оволодіння студентами теоретичними та методичними знаннями та вміннями в освітньому процесі педагогічних ВНЗ.

Висновки. Аналіз діяльності педагогічних ВНЗ України свідчить про наявність суперечностей між вимогами сьогодення до підготовки учителя та її рівнем у педагогічному ВНЗ. Серед типових суперечностей, притаманних процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури, виокремлюємо такі: між обсягом наукової інформації, отриманої за допомогою сучасних інформаційних технологій та інтернету, й умовами для її застосування в освітньому процесі вищих закладів освіти; системою підготовки з фізичного виховання, яка орієнтована на конкретний вид спорту, та широким діапазоном реалізації випускниками вищих навчальних закладів своїх професійних можливостей; потребами сучасної школи щодо забезпечення учителями з відповідною освітою та недостатньою розробкою теоретичних та методичних аспектів її реалізації.

ІСТОРИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ПЛАВАННЯ НА ХЕРСОНЩИНІ

Ольга Ображей

Аспірантка Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, obrik102119@ukr.net

Вступ. Дослідження історико-соціальних аспектів розвитку плавання на Херсонщині є важливою проблемою. Саме аналіз цих питань дозволяє орієнтуватися в особливостях нинішнього спортивно-фізкультурного руху, тенденції, шляхи і перспективи його розвитку. Одне з найактуальніших завдань на сьогоднішній день – масове навчання дітей плаванню, формування життєво необхідного досвіду, можливість проводити цілорічні оздоровчі заняття в рамках освітніх установ: дитячих садків, шкіл, вузів, літніх оздоровчих таборів.

Мета дослідження – дослідити сучасний стан розвитку плавання на Херсонщині.

Результати дослідження. Історія плавання налічує багато століть, упродовж яких урізноманітнювалися його форми, методи та засоби, а також змінювалися роль та значення цього виду людської